

Czwartek, 15 listopada 2018 r.

P8_TA(2018)0461

Sytuacja praw człowieka w Bangladeszu

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Bangladeszu (2018/2927(RSP))

(2020/C 363/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Bangladeszu z 6 kwietnia 2017 r.⁽¹⁾ i 26 listopada 2015 r.⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 14 czerwca 2017 r. w sprawie stanu wdrożenia porozumienia na rzecz zrównoważoności w Bangladeszu⁽³⁾, a także sporządzone przez Komisję sprawozdanie techniczne w sprawie aktualnej sytuacji z 28 września 2018 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z 27 kwietnia 2017 r. w sprawie inicjatywy przewodniej UE dotyczącej przemysłu konfekcyjnego⁽⁴⁾,
- uwzględniając Umowę o współpracy między Wspólnotą Europejską a Ludową Republiką Bangladeszu w sprawie partnerstwa i rozwoju z 2001 r.⁽⁵⁾,
- uwzględniając Konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą wolności związkowej i ochrony praw związkowych,
- uwzględniając porozumienie na rzecz stałej poprawy praw pracowniczych i bezpieczeństwa w fabrykach w przemyśle konfekcyjno-dziwiarskim w Bangladeszu,
- uwzględniając porozumienie z 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa pożarowego i bezpieczeństwa budynków w Bangladeszu oraz jego odnowienie w 2018 r.,
- uwzględniając wspólne oświadczenie lokalne szefów misji państw członkowskich UE, delegatury Unii Europejskiej oraz misji Norwegii i Szwajcarii z 27 września 2018 r. w sprawie banglijskiej ustawy o bezpieczeństwie cyfrowym,
- uwzględniając sprawozdanie krajowe z 26 lutego 2018 r. przedłożone Radzie Praw Człowieka ONZ w ramach powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka w Bangladeszu,
- uwzględniając Międzynarodową konwencję o ochronie wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem, która została przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 grudnia 2006 r. i weszła w życie 23 grudnia 2010 r.,
- uwzględniając wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka, przyjęte przez Radę Praw Człowieka ONZ 16 czerwca 2011 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka,
- uwzględniając banglijski krajowy plan działania na lata 2015–2021 na rzecz wyeliminowania małżeństw dzieci,

⁽¹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 kwietnia 2017 r. w sprawie Bangladeszu, w tym małżeństw dzieci (Dz.U. C 298 z 23.8.2018, s. 65).

⁽²⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie wolności słowa w Bangladeszu (Dz.U. C 366 z 27.10.2017, s. 135).

⁽³⁾ Dz.U. C 331 z 18.9.2018, s. 100.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 298 z 23.8.2018, s. 100.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 118 z 27.4.2001, s. 48.

Czwartek, 15 listopada 2018 r.

- uwzględniając zalecenia z 17. sesji Stałego Forum ONZ ds. Ludów Tubylczych (UNPFII),
 - uwzględniając światowy ranking wolności prasy z 2018 r.,
 - uwzględniając banglijską ustawę o bezpieczeństwie cyfrowym z 2018 r.,
 - uwzględniając banglijską ustawę o technologii informacyjno-komunikacyjnej (ICT), w szczególności jej sekcję 57,
 - uwzględniając Wytoczne UE w sprawie praw człowieka dotyczące wolności wypowiedzi w internecie i poza nim z 12 maja 2014 r.,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że UE od wielu lat łączy z Bangladeszem stosunki oparte m.in. na umowie o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju; mając na uwadze, że poszanowanie i propagowanie praw człowieka i zasad demokracji jest podstawą polityki wewnętrznej i międzynarodowej stron i musi być zasadniczym elementem działań zewnętrznych UE;
- B. mając na uwadze, że w ostatnich latach w Bangladeszu nasiliły się represje wobec przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, w tym działaczy politycznych, działaczy związkowych, dziennikarzy, studentów, obrońców praw człowieka, a także mniejszości; mając na uwadze, że eksperci ONZ ds. praw człowieka i międzynarodowe grupy działające na rzecz praw człowieka donoszą, że w Bangladeszu wyraźnie dostrzegalne jest systematyczne stosowanie egzekucji pozasądowych, masowych arbitralnych aresztowań i wymuszonych zaginięć, czego przykładem są sprawy Marufa Zamana oraz Mira Ahmada Bin Quasema;
- C. mając na uwadze, że Bangladesz znajduje się na 146. miejscu (na 180) w światowym rankingu wolności prasy; mając na uwadze, że naruszenia podstawowych wolności i praw człowieka – szczególnie przemoc, nękanie, zastraszanie i cenzura w stosunku do dziennikarzy i blogerów – nadal są w Bangladeszu rozpowszechnione; mając na uwadze, że banglijska ustawa o ICT, w szczególności jej sekcja 57, była w ciągu kilku ostatnich lat wykorzystywana do aresztowania i ścigania działaczy i dziennikarzy krytykujących rząd;
- D. mając na uwadze, że ustawa o bezpieczeństwie cyfrowym przyjęta przez parlament 19 września 2018 r. nie przewiduje zmiany sekcji 57 ustawy o ICT, pomimo licznych uwag krytycznych ze strony banglijskich dziennikarzy, obrońców praw obywatelskich i społeczności międzynarodowej;
- E. mając na uwadze, że Szahidul Alam, pochodzący z Bangladeszu nagradzany fotoreporter o międzynarodowej renomie, wykładowca i działacz, został uprowadzony z domu 5 sierpnia 2018 r. i uwięziony na podstawie ustawy o ICT, po tym jak zabrał głos w sprawie niedawnych protestów studenckich w Bangladeszu i skrytykował użycie przemocy przez władze; mając na uwadze, że nadal jest on przetrzymywany w areszcie i że wielokrotnie odmówiono mu zwolnienia za kaucją; mając na uwadze, że według doniesień odmówiono mu odpowiedniej opieki medycznej i że poddawano go torturom;
- F. mając na uwadze, że w wyniku ataków terrorystycznych rząd stosuje rygorystyczne podejście zakładające „zerową tolerancję”; mając na uwadze, że sieci telefonii komórkowej w Bangladeszu zostały zamknięte, a banglijskie siły bezpieczeństwa według doniesień próbowały kupić na rynku międzynarodowym sprzęt do inwigilacji elektronicznej; mając na uwadze, że rząd Bangladeszu podjął kampanię intensywnego i inwazyjnego nadzorowania i monitorowania mediów społecznościowych;
- G. mając na uwadze, że 30 grudnia 2018 r. w Bangladeszu planowane są wybory; mając na uwadze, że przywódczyni opozycji i była premier Chaleda Zia odbywa obecnie karę 10 lat pozbawienia wolności pod zarzutem korupcji, w związku z czym nie może wziąć udziału w wyborach; mając na uwadze, że nie przyznaje się ona do winy, a jej zwolennicy twierdzą, że zarzuty są umotywowane politycznie;
- H. mając na uwadze, że kobiety i dziewczęta w Bangladeszu doświadczają przemocy na znaczną skalę; mając na uwadze, że w Bangladeszu notuje się najwyższy odsetek małżeństw dzieci w Azji i jeden z najwyższych na świecie; mając na uwadze, że w 2017 r. rząd Bangladeszu przyjął ustawę o ograniczeniach w zawieraniu małżeństw przez dzieci, która wprowadza wyjątki w „szczególnych przypadkach”, nie określa jednak kryteriów ani nie ustanawia minimalnego wieku wymaganego do zawarcia takich małżeństw;

Czwartek, 15 listopada 2018 r.

- I. mając na uwadze, że w Bangladeszu wiele przestępstw jest zagrożonych karą śmierci; mając na uwadze, że w 2017 r. wykonano sześć egzekucji;
- J. mając na uwadze, że w bieżącym roku odnotowano wzrost liczby przypadków przemocy, w szczególności wobec kobiet należących do ludności tubylczej, a także przypadków nękania i aresztowań obrońców praw ludności tubylczej w regionie Chittagong Hill Tracts;
- K. mając na uwadze, że UE jest głównym partnerem handlowym Bangladeszu i że jako jeden z krajów najsłabiej rozwiniętych Bangladesz korzysta z najdogodniejszych warunków dostępnych w ramach ogólnego systemu preferencji taryfowych UE (GSP), a mianowicie z inicjatywy „wszystko oprócz broni” (EBA);
- L. mając na uwadze, że w 2024 r. Bangladesz ma oficjalnie opuścić szereg krajów najsłabiej rozwiniętych; mając na uwadze, że w najbliższych latach konieczne jest przyspieszenie reform w zakresie praw człowieka i praw pracowniczych, w tym wyeliminowanie pracy dzieci; mając na uwadze, że nadal istnieją zastrzeżenia co do przepisów banglijskiego kodeksu pracy oraz projektu ustawy o strefach produkcji eksportowej;
- M. mając na uwadze Porozumienie w sprawie bezpieczeństwa pożarowego i bezpieczeństwa budynków w Bangladeszu podpisane przez globalne firmy odzieżowe, detalistów i związki zawodowe w ramach porozumienia na rzecz zrównoważoności; mając na uwadze, że dotychczas mniej niż połowa fabryk objętych porozumieniem wprowadziła odpowiednie środki bezpieczeństwa; mając na uwadze, że porozumienie wygasło w październiku 2018 r., mimo że pozostało jeszcze wiele do zrobienia; mając na uwadze, że porozumienie zostało zastąpione porozumieniem przejściowym na okres trzech lat;
- N. mając na uwadze, że porozumienie należy wspierać i umożliwić wszystkim stronom sprawne kontynuowanie prac, również po listopadzie 2018 r.; mając na uwadze, że dopiero po tym, jak rząd Bangladeszu i komórka koordynująca działania naprawcze słowem i czynem wykażą, że spełniły warunki potwierdzające gotowość, tego rodzaju inicjatywy na rzecz odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej nie będą już potrzebne;
- O. mając na uwadze, że w 2018 r. do Bangladeszu napłynęło ponad 700 tys. uchodźców Rohingja uciekających przed kampanią czystek etnicznych prowadzonych przez birmańską armię, którzy wciąż pilnie potrzebują pomocy humanitarnej; mając na uwadze, że 30 października 2018 r. Bangladesz i Mjanma/Birma osiągnęły porozumienie w sprawie rozpoczęcia repatriacji ludności Rohingja z powrotem do Mjanmy, począwszy od połowy listopada, bez konsultacji lub udziału Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR);
1. wyraża głębokie zaniepokojenie pogarszającą się sytuacją w zakresie praw człowieka w Bangladeszu oraz, w szczególności, ciągłym ograniczaniem wolności słowa i zgromadzeń, które dotyka media, studentów, działaczy i opozycję; potępia aresztowania i przemoc wobec obywateli za korzystanie z wolności wypowiedzi w celu krytykowania rządu; jest głęboko zaniepokojony doniesieniami o powszechnym stosowaniu tortur;
 2. zauważa, że w powszechnym okresowym przeglądzie praw człowieka z maja 2018 r. wyrażono uznanie dla Bangladeszu za „znaczące postępy” w poprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w ostatnich latach; wzywa rząd Bangladeszu do wdrożenia zaleceń zawartych w powszechnym okresowym przeglądzie praw człowieka, zwłaszcza w takich dziedzinach jak niezawisłość sądownictwa, prawa obywatelskie i polityczne, wolność mediów, prawa gospodarcze, społeczne i kulturalne oraz prawa kobiet i dziewcząt;
 3. wzywa władze Bangladeszu, by przeprowadziły niezależne dochodzenie w sprawie doniesień o egzekucjach pozasądowych, wymuszonych zaginięciach i nadmiernym użyciu siły, w tym w przypadku Marufa Zamana i Mira Ahmada Bin Quasema, a także do pociągnięcia winnych do odpowiedzialności zgodnie z międzynarodowymi standardami; ponadto wzywa Bangladesz do ratyfikacji Międzynarodowej konwencji o ochronie wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem oraz do włączenia jej przepisów do prawa krajowego;
 4. wzywa władze Bangladeszu do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia Szahidula Alama, do wycofania wszystkich postawionych mu zarzutów, a także do umożliwienia mu kontynuowania legalnych działań w zakresie praw człowieka; podkreśla, że władze Bangladeszu muszą podjąć wszelkie niezbędne środki w celu zagwarantowania integralności fizycznej i psychicznej Szahidula Alama oraz bezpieczeństwa jego i jego rodziny, a także zapewnienia, aby w areszcie Szahidul Alam był traktowany w sposób zgodny z międzynarodowymi zasadami i standardami; wzywa władze Bangladeszu do wszczęcia natychmiastowego i publicznego dochodzenia w sprawie zarzutów dotyczących torturowania Szahidula Alama oraz do postawienia sprawców przed sądem;

Czwartek, 15 listopada 2018 r.

5. wyraża głębokie zaniepokojenie w związku z ustawą o ICT, nie tylko z uwagi na jej poważny wpływ na pracę dziennikarzy, blogerów i komentatorów, lecz również dlatego, że kryminalizuje ona legalne wykonywanie prawa do wolności wypowiedzi przez dowolną osobę, w tym w mediach społecznościowych; uważa, że sekcja 57 ustawy o ICT jest niezgodna z podstawowymi prawami do wolności wypowiedzi i do rzetelnego procesu sądowego;

6. głęboko ubolewa nad decyzją rządu o wdrożeniu ustawy o bezpieczeństwie cyfrowym, która w rzeczywistości rozszerza i wzmacnia uprawnienia policji do zwalczania wolności słowa, w tym w mediach społecznościowych, przed wyborami krajowymi w 2018 r.; wzywa władze Bangladeszu do pilnej nowelizacji ustawy o bezpieczeństwie cyfrowym i ustawy o ICT oraz dostosowania ich do międzynarodowych konwencji dotyczących praw człowieka, których Bangladesz jest stroną;

7. wyraża nadzieję, że następne wybory parlamentarne będą przebiegać pokojowo, jawnie i przy wysokiej frekwencji, tak aby obywatele mogli dokonać rzeczywistego wyboru politycznego; wzywa siły polityczne do powstrzymania się od aktów przemocy i podżegania do przemocy w okresie wyborczym;

8. docenia konstruktywną rolę, jaką Bangladesz odegrał, przyjmując mimo trudnych warunków uchodźców Rohingja; wzywa władze do udostępnienia nowych terenów, aby ograniczyć przeludnienie i niezdrowe warunki panujące w obozach; wzywa władze do złagodzenia ograniczeń biurokratycznych narzucanych organizacjom humanitarnym; wzywa rządy Bangladeszu i Mjanmy/Birmy do natychmiastowego ponownego rozpatrzenia decyzji o rozpoczęciu repatriacji uchodźców Rohingja, ponieważ warunki bezpiecznego, godnego i dobrowolnego powrotu nie zostały jeszcze spełnione;

9. wzywa UE i innych międzynarodowych darczyńców do wzmożenia wysiłków na rzecz dostarczenia niezbędnej pomocy finansowej i materialnej do obozów dla uchodźców Rohingja w Bangladeszu;

10. podkreśla, że Bangladesz wypełnia swoje zobowiązania w ramach systemu EBA w odniesieniu do demokracji, praw człowieka i praworządności;

11. ponawia apel o zniesienie kary śmierci w Bangladeszu;

12. wyraża poważne zaniepokojenie unieważnieniem porozumienia przejściowego, które ma wejść w życie 30 listopada 2018 r.; stwierdza, że komórka koordynująca działania naprawcze nie ma jeszcze możliwości monitorowania i egzekwowania wymogów dotyczących bezpieczeństwa i higieny, co wiąże się z poważnymi konsekwencjami dla bezpieczeństwa i praw pracowników fabryk; wzywa rząd Bangladeszu do natychmiastowego uznania i wdrożenia porozumienia przejściowego oraz do wykazania się większą gotowością do przejęcia wszystkich funkcji porozumienia; wzywa darczyńców do udzielenia rządowi Bangladeszu wsparcia, aby umożliwić mu osiągnięcie tego celu; ponadto wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) do kontynuowania współpracy z komórką koordynującą działania naprawcze na rzecz budowania potencjału;

13. wzywa rząd Bangladeszu do wprowadzenia zmian legislacyjnych do banglijskiego kodeksu pracy i jego przepisów wykonawczych w celu dostosowania ich do międzynarodowych norm pracy MOP oraz pozwolenia na pełną wolność zrzeszania się; wzywa rząd Bangladeszu do podjęcia niezbędnych działań w celu skutecznego zwalczania dyskryminacji związków zawodowych, w tym aktów przemocy i zastraszania;

14. wyraża zaniepokojenie w związku z tym, że o ile ustawa o ograniczeniach w zawieraniu małżeństw przez dzieci z 2017 r. zawiera przepisy dotyczące wzmocnienia prewencji oraz ścigania przestępców, zawiera ona jednak klauzulę zezwalającą na zawarcie związku małżeńskiego przed ukończeniem 18 roku życia w szczególnych okolicznościach za zgodą rodziców i sądu; wzywa do pilnego usunięcia tej luki z myślą o ochronie dzieci;

Czwartek, 15 listopada 2018 r.

15. wzywa władze Bangladeszu do dalszego rozwiązywania problemów związanych z prawami człowieka; stwierdza, że kwestie związane z prawami człowieka będą przedmiotem dalszych dyskusji we Wspólnej Komisji UE–Bangladesz, która spotka się w Dhace w pierwszej połowie 2019 r.;

16. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej/ wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, specjalnemu przedstawicielowi UE ds. praw człowieka oraz rządowi i parlamentowi Bangladeszu.
